

Delavnica: Načrt upravljanja voda

Delovni list B: Problemi

Primer iz julija 2010, ko je v Perniškem jezeru pri Mariboru zaradi nejasnih pristojnosti razpadalo 12 ton poginulih rib je svež in ilustrativen primer. Dva tedna se je sedem državnih institucij ukvarjalo s primerom. A se Zavod za ribištvo, Agencija RS za okolje ter inšpektorati za ribištvo, za okolje in prostor, za veterino in za zdravje niso prepoznali kot pristojni za ukrepanje. To naj bi bila ribiška inšpekcija, vendar je bil inšpektor na dopustu.

Navedeni primer pokaže, da moramo v praksi izboljšati strokovne in upravno administrativne probleme, nejasnosti, nedorečene pristojnosti,...

Krajevna in datumska razporeditev delavnic:

- 7. september MURA – občina Dobrovnik, Kulturni dom Dobrovnik
- 9. september SAVINJA – občina Polzela, Kulturni dom Polzela
- 14. september SOČA – občina Kanal ob Soči, Gostišče Križnič
- 16. september JADRANSKE REKE – Srednja gostinska šola Izola
- **21. september DRAVA - občina Ruše, Prostovoljno gasilsko društvo Ruše**
- 28. september ZGORNJA SAVA – občina Bled, TNP
- 29., september SREDNJA SAVA – občina Trbovlje, Delavski dom Trbovlje
- 30. september SPODNJA SAVA – občina Sevnica, Kulturna dvorana Sevnica

Naloga:

1. Obkrožite **današnji datum in lokacijo** iz gornjega razporeda.
2. Na podlagi točkovanega izbora **Problemi** izberite tistega, kjer lahko s svojim znanjem in izkušnjami podate najboljše rešitve za njihovo odpravo
3. V skupini 3 – 5 ljudi razdelajte rešitev po navodilih v formularju.
4. V primeru, da vam zmanjka prostora, pišite na hrbtno stran in to označite s puščico na desnem robu formularja.
5. Ko zaključite prilepite izpolnjen formular na steno.
6. Med predstavitvijo ostalih rešitev si vsaka skupina beleži kvaliteto predstavljenih rešitev. Po predstavitvi vseh rešitev izbere najboljših 5 in jih točkuje 5,4,3,2,1 z odgovorom na vprašanje: **»Katera rešitev Problemov bo v porečje prinesla največ koristi pri upravljanju z vodami«** Točkuje predstavnik skupine na velikem plakatu, na katerem so pred predstavitvijo že izpisani vsi najvišje točkovani **Problemi**.

Čas:

- Za pisanje (pišite čitljivo) vsake rešitve v formular je na voljo 20 min.
- Izberite govorca, ki bo v 3 minutah predstavil bistvo vaše rešitve ostalim udeležencem.
- 2 min za dodatne ustne predloge vseh udeležencev, govorec jih piše (z drugo barvo) neposredno v formular (na zidu).
- V primeru, da imate obsežnejše predloge na razdelavo ostalih skupin, jih napišite na post it in prilepite na formular te skupine.

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Urejanje povirnih delov porečja Drave
- Vzdrževanje vodotokov in omejitve s strani:
 - Zavoda za ribištvo oz. RD, lovcev,...
 - ZRSZN
- Osveščanje pribrežnih lastnikov ob vodotokih
- Vzdrževanje strug v območju Nature 2000
- Oskrba s pitno vodo Dravsko/Ptujsko polje

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 0

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:

Nevzdrževani vodotoki, zaradi omejitev Nature 2000

Napišite **imena, priimke in organizacije** iz katerih prihajajo člani skupine

- Andrej Gašparič , Občina Ruše
- BORIS Gerl, RD Ptuj
- Marjeta Jeric, MKGP
- Bojan Lesjak, Turistično društvo MB

Koristniki: Komu je **rešitev problema** namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – **ciljne skupine**)

- Lastniki kmetijskih zemljišč, prebivalstvo okoliških naselij

Rešitev **Problema** bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, **vodo**.

Obkrožite **eno izmed 8 navedenih lokacij** in čim bolj **natančno opišite** lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...

- Reka Dravinja, občine: Majšperk, naselje:

Kaj **rešuje odprava tega problema** (opišite natančno v alinejah)

- Odprava onesnaževanja
- Dodatni stroški sanacije niso potrebni
- Odprava poplav
- Poplavna varnost prebivalstva

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili odpravo problema, ki ga obdelujete** (alineje)

- MOP, ARSO, občine (sodelujejo pri načrtih poplavne varnosti)
- Javne službe – koncesionar . VGP Drava

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali pri odpravi problema** (alineje)

- Izvajalec javne službe – VGP Drava z analizo obstoječega stanja in izvajalskimi deli
- Ribiške družine
- Lokalno prebivalstvo
- Društva – Prostovoljna gasilska društva

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Izgled vodotokov – vzdrževane brežine
- Monitoring vodostaja reke Dravinje

Opišite stanje leta 2015, ki **se je spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?**

- Urejeno stanje vodotoka - reke Dravinje, boljša pretočnost in večja poplavna varnost

Kje bi lahko iskali **finančne vire za odpravo problema, ki ga obdelujete**

- ESSR
- Kohezijski sklad,
- Projekti na področju izobraževanja
- Interreg

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- 3 leta

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Določanje višine sredstev za vzdrževanje vodotokov (na porečju Drave) v državnem proračunu?
- Financiranje vzdrževanja in urejanja vodotokov
- Materialna nezadostnost vodnogospodarskega ustroja - zagotovitev več državnih, evropskih in občinskih sredstev

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 3

- Konkretni primer poplavljenosti naselja Zbelovo (občina Sl. Konjice) v letu 2007. CN s protipoplavnimi nasipi in akumulacijo Perovec ni več izvedljiv zaradi spremenjene zakonodaje in Nature 2000. MOP izdeluje hidrol. študijo in poplavne varnosti za del vodotoka Dravinje, ne pa za celotno Dravinjo s pritoki. Zopet smo na začetku. MOP bo pogojeval pri izdelavi OPN izdelavo omenjenih študij za celotno območje.
- Dva gospodarja na melioracijskih in vodnih kanalih (kmetijstvo, MOP) – nedefinirane pristojnosti
- Zagarantirana sredstva za obratovanje in vzdrževanje hidrotehničnih objektov

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz Izbor problemov:

- Materialna nezadostnost vodnogospodarskega ustroja - zagotovitev več državnih, evropskih in občinskih sredstev

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Uroš Nučič , MOP
- Boštjan Savšek, MOP
- Ida Hudournik, ARSO Maribor
- Zoran Fujs, PUH d.d., Ljubljana

Koristniki: Komu je rešitev problema namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Občine
- Lokalne skupnosti
- Javne gospodarske službe (lokalni izvajalci)
- Koncesionarji

Rešitev Problema bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, **več občin**, regijo, državo, vodo.

Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...)

Kaj rešuje odprava tega problema (opišite natančno v alinejah)

- Vzpostavitev dobrega stanja voda z vzpostavitvijo sistema financiranja

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili** odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- Župani tangiranih občin
- Vlada RS

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali** pri odpravi problema (alineje)

- Vsi deležniki (občine, javne gospodarske službe, koncesionarji), zainteresirane javnosti

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil? | Regijska komisija (ustanoviti)

- Sistem nadzora dobrega stanja voda
- Vsi, ki zagotavljajo sredstva

Opišite stanje leta 2015, ki se je spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?

- Vzpostavljen sistem financiranja, v katerem so udeleženi pri financiranju vsi zainteresirani

Kje bi lahko iskali **finančne vire** za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Izvirna sredstva iz naslova plačil vodnih pravic in koncesij
- Občinski in državni proračun
- Zasebna sredstva
- Javna zasebna partnerstva

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- Konec obdobja NUV 2015

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Podatki o številu prebivalcev priključenih na kanalizacije in čistilne naprave so nepravilni
- Pomanjkanje hidroloških in protipolavnih študij, lokacijskih načrtov in ivedbene dokumentacije skladne z zakonodaji in prilagojene na klimatske spremembe
- Pretirana »razdrobitev« vodnogospodarskega sistema (ustroja) – relativna neučinkovitost sistema

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 1

- Vsi podatki in študije o okolju za SLO in občine so javno dostopni in brezplačni, dostopni na internetu (tako kot je to postal uradni list)

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:

Podatki javnih baz so pomanjkljivi (hidro. popl. KČN)

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Uroš Kranjc, IEI
- Draga Zadravec, KGZ Maribor
- Gregor Kolman, IZURS
- Irena Rejec Brancelj, MOP

Koristniki: Komu je **rešitev problema** namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Izvajalci analiz in študij
- Projektanti, načrtovalci
- Vsi drugi uporabniki (industrija, prebivalci)

Rešitev **Problema** bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, **državo**, vodo.

Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj **natančno opišite** lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...

- **Država (SLO)**

Kaj **rešuje odprava tega problema** (opišite natančno v alinejah)

- Varno infrastrukturo, boljše odločanje
- Varna naselja
- Socialna varnost
- Manjšo škodo ob ujmah (mater.)

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili** odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- **MOP/ARSO**

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali** pri odpravi problema (alineje)

- Območne enote (ARSO, IRSOP)
- Občine
- Koncesionarji
- Ribiške družine

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Z dostopnostjo podatkov, uporabnostjo, povezovanje, obseg javnosti podatkov
- NVO bodo to naredili

Opišite stanje leta 2015, ki se je **spremenilo s pomočjo** odprave problema, ki ga obdelujete?

- Mnogo podatkov dostopnih na internetu
- Pametnejša gradnja, posegi

Kje bi lahko iskali **finančne vire** za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Proračun
- Tuja sredstva

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- **5 – 10 let**

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Vzpostavitev večnamenske rabe zadrževalnikov na Pesnici, Dravinji ter Polskavi
- Dvig učinkovitosti
- Potreben ukrep rekonstrukcije sistema »reinžiniringa« - centralizacija sistema – Direkcija za vode
- Inšpekcijski nadzor nad odvzemom voda pri MHE in sankcije ter ukrepi pri ugotavljanje kršitev pri zagotavljanju minimalnega predpisanega pretoka
- Kako dolgoročno predvideti dodatne možne oziroma potencialne onesnaževalce in doseči v načrtu upravljanja sprejetje ukrepov, ki bodo preprečevali dodatno onesnaženje skupaj z ukrepi zmanjševanja sedanjega stanja onesnaženosti

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 3

- Pri večnamenskih akumulacijah je potrebno nameniti veliko pozornosti pri samem vzdrževanju. Tako primarna kot sekundarna raba morata prevzeti tudi dolžnosti, ki pa se določijo v Pravilnikih o obratovanju in vzdrževanju.
- Financirajo tudi vsi, ki bodo iz tega imeli korist (turizem, kmetijstvo,...)
- Sklad kmetijskih zemljišč je **OBVEZEN** poiskati nadomestna zemljišča tudi za nekmete

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:

Vzpostavitev večnamenske rabe zadrževalnikov na Pesnici

Napišite **imena, priimke in organizacije** iz katerih prihajajo člani skupine

- Irena Kopač, IEI Maribor
- Rozalija Cvejič, BF, Ljubljana
- Mojca Bratuš, Centralna ČN Maribor
- Robert Preglav, Javni zavod Dravit Dravograd, Koroška ribiška družina

Koristniki: Komu je **rešitev problema** namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – **ciljne skupine**)

- Ribišstvo,
- Kmetijstvo
- Turizem
- Poplavna varnost

Rešitev **Problema** bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, **več občin**, regijo, državo, vodo.

Obkrožite **eno izmed 8 navedenih lokacij** in čim bolj **natančno opišite** lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...)

Pesnica (akumulacije so: Pernica, Pristava, Komarnik, Radehova)

Kaj **rešuje odprava tega problema** (opišite natančno v alinejah)

- Poplavno ogroženost
- Problem namakanja
- Ekonomska korist (ribištvo, turizem)

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili** odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- Vodnogospodarsko podjetje

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali** pri odpravi problema (alineje)

- Lokalna skupnost
- ARSO
- Organ. s področja kmetijstva
- Turistično društvo
- Ribiška družina

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Poplavna varnost (obratovalni monitoring – ARSO)
- Merjenje pridelanih izdelkov – Zavod za kmetijstvo Maribor

Opišite stanje leta 2015, ki se je **spremenilo s pomočjo odprave problema**, ki ga obdelujete?

- Izboljšana poplavna varnost
- Odprete možnosti za razvoj sekundarnih dejavnosti
- Večji donos kmetijskih zemljišč in večja vrednost le teh

Kje bi lahko iskali **finančne vire** za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
- Life+
- Evropski sklad za regionalni razvoj
- Kohezijski sklad

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- 3 leta

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Gradnja visokovodnih nasipov kot zaščita naselij
- Omejitve pri izvedbi protipoplavnih rešitev zaradi varovanj v prostoru. Stroške študij in strokovnih podlag večinoma finančno bremenijo občine
- Protipoplavna varnost Dravinje
- Poplavljanje naselij z zalednimi vodami zaradi povečane intenzitete padavin
- Odvodnja naselij v pogojih intenzivnih nalivevov
- Omenjen ni bil vodotok Pesnice, ki tudi obdobjno poplavlja. Vodotok ni urejen, zato voda zastaja. V NUV je cilj (ukrep?) renaturacija vodotoka, kar je z vidika poplavljanja nesprejemljivo
- Gradnja ustaliten zaplavnih objektov na hudourniških območjih

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 0

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz Izbor problemov:

Gradnja visokovodnih nasipov kot zaščita naselij

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Igor Frim, Občina Sl. Konjice
- Bojan Javornik, Izpostava URSZR Maribor
- Rok Ferme, VGP Drava, Ptuj
- Mateja Klaneček, ARSO, oddelek za porečje Drave

Koristniki: Komu je rešitev problema namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Lokalne skupnosti
- Prebivalcem prizadetih naselij
- Zaščiti in reševanju

Rešitev Problema bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo. Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...)

Poplavno izpostavljena naselja

Kaj rešuje odprava tega problema (opišite natančno v alinejah)

- Izboljšuje poplavno varnost naselja
- Izboljšuje kvaliteto bivanja
- Zmanjšuje škodo na komunalni in cestni infrastrukturi

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili** odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- Državni organi: MOP, ARSO
- Koncesionar
- Lokalna skupnost

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali** pri odpravi problema (alineje)

- URSZR
- Prizadeti občani
- Nevladne organizacije

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Revizija izdelane projektne dokumentacije
- Pri naslednjem nastopu visokih voda

Opišite stanje leta 2015, ki se je spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?

- Naselje je varno pred stoletnimi vodami

Kje bi lahko iskali **finančne vire** za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Država
- Evropa
- Lokalna skupnost
- Ostali deležniki v prostoru

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- Zaželeno 2 leti, realno 15 let

Vprašanja iz »Parkirišča«, nanje sta odgovarjala Irena Rejec Brancelj in Uroš Nučič, MOP:

1. Obrambni nasipi na levem bregu Drave v predelu Dupleka
2. Poplavna varnost ob Pesnici in Dravinji – kmetijska zemljišča
3. Določanje deleža vplivov na stanje podzemnih voda in izvajanje ukrepov za izboljšanje
4. Želeli bi predstavitev NUV na programskem svetu "Očistimo Dravinjo" – 13 občin
5. Ali je MOP seznanjeno tudi zaradi posegov v Dravo na Avstrijski strani in če je kakšne ukrepe je sprejelo in kakšne še predvideva? (Zaradi posegov v Dravo v Avstriji le ta dovršen del leta k nam prinaša ogromno mulja!!!)

6. Čiščenje naplavin in njihov premik iz Avstrije v Slovenijo.
7. Ali NUV pri oceni stanja voda upošteva stanje vodnih organizmov in vpliv ribojedih ptic nanje?
8. Kaj predvideva NUV v zvezi z vodnimi pregradami, ki onemogočajo migracijo vodnim organizmom?
9. Republiko Slovenijo onesnažujejo usedline, ki jih KELAG s pospešenim izpiranjem transportira ob večjih pretokih. Te usedline polnijo naše zaježitve in prekomerno onesnažujejo naše podtalnice.